

Sygn. akt I PK 117/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa D. [...] Spółki z o.o. w G.

przeciwko A. J.

o odszkodowanie za mienie powierzone,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 lutego 2016 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 5 grudnia 2014 r., sygn. akt VI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie od powoda
zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ż. wyrokiem z 26 maja 2014 r. zasądził od pozwanego A. J. na rzecz powódki D. [...] Spółki z o.o. z siedzibą w G. kwotę 12.534,66 zł z ustawowymi odsetkami od 20 marca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za mienie powierzone oraz orzekł o kosztach procesu. W pozostałej części powództwo oddalił.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny. Pozwany A. J. w okresie od 1 grudnia 2011 r. do 19 października 2012 r. był zatrudniony w pozwanej D. [...] Spółce z o.o. w G. (której firma brzmiała wówczas E. [...] Spółka z o.o. w G.).

Pozwany świadczył pracę jako kierowca ciągnika siodłowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa o pracę została rozwiązana przez stronę powodową bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Jako przyczynę rozwiązania umowy o pracę powodowa Spółka wskazała kradzież paliwa.

Pozwany samodzielnie tankował paliwo do ciągnika siodłowego m.in. na stacji paliw znajdującej się na terenie Zakładu Przemysłu [...] D.. Od początku 2012 r. została uruchomiona nowa stacja paliw z automatycznym systemem rejestrującym tankowania paliwa. Kierowca tankował paliwo przy użyciu karty magnetycznej. Ciągnik siodłowy powierzony pozwanemu został podłączony do systemu monitoringu obsługiwanego przez Ochrona [...] Spółkę z o.o. w W.. System ten monitorował m.in. poziom paliwa w zbiornikach tego ciągnika siodłowego, pobierając dane z jego komputera pokładowego. Podczas wykonywania przez pozwanego przewozów po Polsce i krajach Europy Zachodniej system ten stwierdził kilkakrotnie nagłe ubytki paliwa w zbiornikach ciągnika siodłowego. Sąd ustalił, że ubytek paliwa był rejestrowany w systemie GPS, gdy przekraczał 15% w ciągu 20 minut. Pojazd powierzony pozwanemu był nowy i nie było żadnych podstaw do przyjęcia, że dochodziło do jakichkolwiek przekłamań informacji wysyłanych przez komputer pokładowy. Powodowa Spółka eksperymentalnie spuściła ze zbiorników 200 litrów paliwa i system GPS to odnotował. Fakt spuszczenia paliwa przez pozwanego potwierdza także okoliczność, że przeciętne zużycie paliwa zestawu powierzonego pozwanemu na różnych trasach wahało się od 28 do 44 litrów na 100 kilometrów. Logicznie i racjonalnie tłumaczy taką rozpiętość ubytków właśnie spuszczenie paliwa ze zbiornika podczas wykonywania niektórych przewozów i tras. Ubytki nie występowały we wszystkich ciągnikach siodłowych. W przypadku 2-3 kierowców, w tym pozwanego, system odnotował największe ubytki. Spółka rozwiązała z nimi umowy o pracę.

Nie ulega wątpliwości, że paliwo (olej napędowy) tankowane do zbiorników zestawu ciężarowego, którym kierował pozwany, stanowiło mienie powierzone w rozumieniu art. 124 § 2 k.p. Mienie to zostało powierzone pozwanemu w sposób prawidłowy, miał on faktyczną możliwość sprawowania nad nim pieczy. Pozwany

osobiście tankował paliwo do zbiorników zestawu ciężarowego, miał kontrolę nad tym, ile paliwa zostało zatankowane, oraz faktyczne warunki sprawowania pieczy nad tym mieniem i rozliczenia się z pracodawcą ze zużycia paliwa.

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwany nie rozliczył się z mienia mu powierzonego, tj. paliwa, w sposób prawidłowy. Dotyczyło to 2.365,03 litrów oleju napędowego, którego wartość stanowiła kwotę zasądzoną w wyroku. Sąd ustalił, że powierzone mienie zostało przez pozwanego przywłaszczone na szkodę powodowej Spółki. Każde spuszczenie przez pozwanego paliwa ze zbiorników w celu jego przywłaszczenia było realizacją z góry powziętego zamiaru, odbyło się kilkukrotnie w krótkich odstępach czasu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany, zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo i zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie prawidłowej oceny materiału dowodowego i nierozważenie w sposób bezstronny i wszechstronny zebranych w sprawie dowodów, a dokonanie tej oceny w sposób dowolny. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z 5 grudnia 2014 r. oddalił apelację pozwanego i zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za drugą instancję.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelacja zasadniczo sprowadzała się do wykazania naruszeń w zakresie logicznego wiązania faktów i swobodnej oceny dowodów, które łącznie doprowadziły do błędnych, zdaniem apelującego, ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy stwierdził, że nie sposób zgodzić się z zarzutem, że niepodpisany wydruk z GPS, którego istnienia pozwany nie neguje, stanowił jedyny dowód na przywłaszczenie paliwa. Świadczą o tym inne dowody, które apelujący pomija, a łączna ich ocena przemawia za uznaniem za słuszne żądania powódki. W ocenie Sądu Okręgowego, zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany na około 10.000 km przejechanych miesięcznie spalał o około 3 litry (na 100 km) więcej paliwa od innych kierowców. Koresponduje to z ubytkami wykazanymi w systemie GPS. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na

podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd Rejonowy nie naruszył reguł dowodzenia i logicznej oceny zaoferowanych dowodów.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 124 § 1 i 2 k.p. przez błędne zastosowanie w stanie faktycznym sprawy i przyjęcie, że pozwanemu powierzono mienie powódki w postaci paliwa, bez ustalenia nawet, na podstawie jakiego dokumentu i w jakiej łącznej ilości powódka powierzyła pozwanemu paliwo oraz niedostrzeżenie, że pozwany został rozliczony z paliwa przez służby powódki, które nie stwierdziły ponadnormatywnego zużycia paliwa przez pojazd pozwanego za cały okres jego zatrudnienia u powódki, co wyklucza tezę o nierozliczeniu się powoda z powierzonego mu paliwa. Skarżący zarzucił wyrokowi także naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, sprowadzające się do wadliwej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) oraz niewłaściwego sporządzenia uzasadnienia (art. 328 § 2 k.p.c.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych i potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, które to zagadnienia sformułowano następująco: 1) czy za powierzenie mienia w rozumieniu art. 124 § 2 k.p. w przypadku paliwa samochodowego można uznać niepodpisane przez nikogo wydruki komputerowe, których sposób i system sporządzania oraz powstania nie jest kierowcy ani sądowi znany, a tym samym których treść wymyka się spod jakiegokolwiek kontroli; 2) czy wydruki z systemu GPS monitorowania poziomu paliwa w pojeździe, którego to systemu dokumentu wzorcowania lub kalibracji nie przedstawiono, a który wykazuje ubytki paliwa i wzrost jego ilości w zbiorniku bez tankowania pojazdu, może być, bez oceny i uznania tego systemu za prawidłowy przez biegłego, uznany za dowód w postępowaniu sądowym dotyczącym odpowiedzialności pracownika; 3) czy sąd może w postępowaniu dowodowym uznać za dokumenty prywatne przez nikogo niepodpisane wydruki komputerowe, powstałe na bazie nieznanego sądowi ani stronie programu komputerowego i mimo kwestionowania tego dowodu przez stronę, uznać takie wydruki za dowód wystarczający do przesądzenia o wyniku sprawy.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego lub alternatywnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje i postępowanie kasacyjne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powinien przedstawić

argumentację jurydyczną pozwalającą przyjąć, że w sprawie rzeczywiście występuje przywołana w nim przesłanka. Uzasadnienie wniosku powinno stanowić wyodrębniony wywód prawny, oparty na argumentach jurydycznych. W niniejszej sprawie złożona skarga nie czyni zadość temu wymaganiu. Skarżący nie zaprezentował odrębnej analizy dowodzącej rzeczywistego występowania w sprawie sformułowanych zagadnień prawnych. Należy przypomnieć, że nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14, LEX nr 1678089).

Uzasadnienie skargi kasacyjnej stanowi w istocie rozbudowaną polemikę skarżącego z ustaleniami faktycznym dokonany przez Sąd Okręgowy. Należy w związku z tym przypomnieć, że Sąd Najwyższy nie jest sądem faktów, lecz sądem prawa. Przedstawione do rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy zagadnienie prawne nie może mieć zatem charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi co do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102). Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie można pod pretekstem naruszenia prawa materialnego dążyć do podważenia dokonanych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych. Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne zmierzają w istocie do podważenia suwerennej i niepoddającej się kontroli kasacyjnej sędziowskiej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2010 r., II PK 248/09, LEX nr 1663571).

Należy również przypomnieć, że polskiej procedurze cywilnej nie jest znana formalna hierarchia środków dowodowych. Katalog dowodów nie jest zamknięty i otwiera drogę do wykorzystania w postępowaniu dowodowym wszelkich zdobyczy wiedzy, nauki i techniki (art. 308 k.p.c.). Dlatego niepodpisane przez nikogo wydruki komputerowe z systemu GPS monitorowania zużycia paliwa mogą stanowić środek dowodowy równoprawny dowodom z dokumentów prywatnych. Dowodem w sprawie może być wszystko, co pozwala na dokonanie (zgodnie z procedurą

cywilną) ustaleń faktycznych. W kwestii wykorzystania wydruków komputerowych jako środka dowodowego istnieje już utrwalone orzecznictwo sądów powszechnych (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 grudnia 2014 r., I ACa 637/14, LEX nr 1602874; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 24 września 2014 r., I ACa 404/14, LEX nr 1527073; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 4 września 2014 r., I ACa 548/14, LEX nr 1527128).

Podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia prawa procesowego albo nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej (art. 233 § 1 k.p.c.) ze względu na jednoznaczną treść art. 398³ § 3 k.p.c., albo nie zostały właściwie dobrane (art. 328 § 2 k.p.c. nie dotyczy nierozpoznania wszystkich zarzutów apelacji, obowiązek ustosunkowania się przez sąd drugiej instancji do wszystkich zarzutów apelacji wynika z art. 378 § 1 k.p.c., którego nie powołano w skardze).

W skardze nie podnosi się zarzutu naruszenia art. 278 § 1 k.p.c., czyli nie sformułowano w niej zarzutu adekwatnego do kwestionowania przez skarżącego, że sąd nie dopuścił dowodu z opinii biegłego w celu skonfrontowania tego, co wynika z zapisów komputerowych i systemu GPS, z rzeczywistym zużyciem paliwa. Należy zauważyć, że Sąd Okręgowy nie oparł się tylko na wydrukach komputerowych z systemu GPS. Ponieważ skarżący kwestionował te wydruki, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków (na wniosek strony powodowej) na potwierdzenie, że wydruki te stanowiły odzwierciedlenie rzeczywistości.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku strony powodowej o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, ponieważ „odpowiedź na skargę kasacyjną” została wniesiona po terminie. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.), obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną

(por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468).

I.n